

Sygn. akt I Ca 44/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Nowaczyński (spr.)

Sędziowie: SO Teresa Osowicka

SO Ewa Pietraszewska

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Kmin

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2017 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko D. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 14 listopada 2016 r. sygn. akt I C 1274/16

oddala apelację.

SSO Teresa Osowicka SSO Krzysztof Nowaczyński SSO Ewa Pietraszewska

Sygn. akt I Ca 44/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego D. W. kwoty 12.996,30 zł:

- z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 12.081,03 zł od dnia 18 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty;
- z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 870,27 zł od dnia wniesienia pozwu, tj. 22 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód podał, że łączyła go z pozwanym umowa kredytu nr (...) z dnia 17 listopada 2011 roku zmieniana aneksem. Strona pozwana nie wywiązała się z ciążącego na niej zobowiązania terminowego dokonywania spłat w wysokościach ustalonych w zawartej umowie. Powód rozwiązał umowę o kredyt i wezwał pozwanego do

uregulowania powstałego zadłużenia, wskazując, iż w księgach bankowych na dzień 17 czerwca 2015 roku figuruje zadłużenie pozwanego na kwotę 12.996,30 zł.

Pozwany D. W. zakwestionował powództwo zarówno co do zasady jak i wysokości. W ocenie pozwanego powód nie wykazał istnienia i wysokości dochodzonej wierzytelności, albowiem przedłożone przez powoda dokumenty w postaci umowy oraz wyciągu z ksiąg bankowych nie stanowią o zasadności wniesionego powództwa. Powód winien udowodnić wysokość dochodzonego roszczenia. Dodatkowo pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd Rejonowy w Ostródzie wyrokiem z dnia 14 listopada 2016 r. wydanym w sprawie sygn. I C (...) uwzględnił powództwo w całości (punkt I) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 234,12 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt II).

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż w dniu 17 listopada 2011 r. D. W. zawarł z (...) Bankiem Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę konsolidacyjnego kredytu gotówkowego nr (...) zmienioną następnie aneksem z dnia 14 marca 2014 roku. Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty kwoty 15.284,06 zł kredytu wraz z odsetkami w miesięcznych ratach, płatnych po 375,01 zł, do dnia 15 - go każdego miesiąca. W związku z powstaniem zaległości w spłacie kredytu powód wezwał pozwanego pismem z dnia 29 stycznia 2015 roku do zapłaty, a następnie wypowiedział pozwanemu umowę kredytu pismem z dnia 25 lutego 2015 roku. Roszczenie stało się wymagalne w kwietniu 2015 roku. W dniu 17 czerwca 2015 roku (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wystawił wyciąg z ksiąg banku, z którego wynika, że na dzień 17 czerwca 2015 roku zadłużenie pozwanego wobec powoda wynosi 12.996,30 zł. Na powyższą kwotę składa się należność główna 12.081,03 zł, odsetki umowne i za opóźnienie w łącznej wysokości 870,27 zł oraz opłaty i inne prowizje 45,00 zł.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, iż nie było pomiędzy stronami okolicznością sporną to, iż pozwanego z powodem łączyła umowa kredytu z dnia 17 listopada 2011 r., aneksowana następnie w dniu 14 marca 2014 r. Oś sporu koncentrowała się natomiast wokół kwestionowanej przez pozwanego prawidłowości wypowiedzenia umowy kredytowej przez powoda oraz samej wysokości roszczenia dochodzonego pozwem, która miała wynikać li tylko z przedłożonego przez powoda wyciągu z ksiąg bankowych. Pozwany zgłosił również zarzut przedawnienia roszczenia. Sąd pierwszej instancji na podstawie całokształtu dostępnego w sprawie materiału dowodowego nie miał wątpliwości, iż roszczenie dochodzone pozwem podlegało trzyletniemu terminowi przedawnienia, jednakże w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie można było podzielić zrzutu pozwanego – zestawivszy okoliczność, iż umowa kredytowa została pozwanemu wypowiedziana przez powoda pismem z dnia 25 lutego 2015r., zaś pozew w przedmiotowej sprawie został wniesiony w dniu 22 czerwca 2015 r.

Dokonując oceny całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd pierwszej instancji zaznaczył, iż powód za pomocą zaferowanych dowodów z dokumentów wykazał zasadność roszczenia dochodzonego pozwem. Przedstawił bowiem powód dokument umowy kredytu, z którego wynikało zobowiązanie pozwanego oraz metodologia naliczania należności ubocznych, następnie aneks do przedmiotowej umowy, wyciąg z ksiąg rachunkowych banku określający wysokość zadłużenia pozwanego oraz tabelaryczne zestawienie wpłat dokonywanych przez pozwanego. Powód przedstawił również dokumenty potwierdzające okoliczność skutecznego wypowiedzenia umowy pozwanemu. Sąd a quo miał na względzie, iż wyciąg z ksiąg bankowych powoda miał charakter dokumentu prywatnego – niemniej w zestawieniu z innymi dokumentami przedstawionymi przez powoda, nie mogło być wątpliwości, iż powodowi przysługiwało roszczenie dochodzone pozwem. Uwypuklił także Sąd a quo tę okoliczność, iż pozwany, poza samym konsekwentnym kwestionowaniem roszczenia powoda tak co do zasady, jak też wysokości, pozostawał całkowicie bierny w kwestiach dowodzenia faktów, z których wywodził korzystne dla siebie skutki procesowe, tj. nie przedstawił pozwany żadnego dokumentu, z którego treści wynikałoby, że roszczenie dochodzone pozwem zostało spłacone tak w całości, jak też w części innej od żądania powoda nakreślonego w pozwie. O kosztach procesu Sąd a quo orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.c.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany D. W., zaskarżając go w całości.

W kwestii obrazy prawa materialnego pozwany wskazał na art. 118 k.c. na skutek jego błędnej wykładni, prowadzącej do mylnego przyjęcia przez Sąd a quo, iż roszczenie dochodzone pozwem nie było przedawnione.

Pozwany zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. i dokonanie przez Sąd a quo dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, czego skutkiem było uznanie, że powód dokonał skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej, jak też jakoby za pomocą przedłożonych w sprawie kserokopii dokumentów powód wykazał wysokość zadłużenia dochodzonego pozwem.

Skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa, z jednoczesnym zasądzeniem od powoda na rzecz apelanta kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji pozwany, rozwijając stawiane na wstępie zarzuty, podkreślał, iż zgodnie z ogólną zasadą ciężaru dowodu, to powoda obciążał obowiązek wykazania okoliczności prawidłowego wypowiedzenia umowy kredytowej, wysokości zobowiązania pozwanego – czemu powód nie sprostął, a co powinno w konsekwencji skutkować oddaleniem powództwa w całości.

Powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew domagał się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego, jako bezzasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie. Dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie cechuje dowolność, wręcz przeciwnie – na podstawie treści zaoferowanych przez powoda dokumentów możliwym było ustalenie samej zasady odpowiedzialności pozwanego za zobowiązanie stanowiące przedmiot pozwu, jak też wysokości dochodzonego roszczenia.

Całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego predestynuje do wniosku, iż powód zawarł z pozwanym w dniu 17 listopada 2011 r. umowę konsolidacyjnego kredytu gotówkowego nr (...), która to umowa następnie była w dniu 14 marca 2014 r. aneksowana, aczkolwiek jedynie w zakresie odmiennego ustalenia końcowego terminu spłaty należności (k.35-40). Treść § 10 pierwotnej umowy z dnia 17 listopada 2011 r. określała okoliczności upoważniając kredytodawcę do wypowiedzenia umowy kredytu (m.in. zaległość w spłacie dwóch pełnych rat), ze wskazaniem okresu wypowiedzenia (30 dni). Zgodnie z § 10 ust 5 umowy, po upływie okresu wypowiedzenia kredytobiorca był zobowiązany do niezwłocznego zwrotu niewykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kredytu. Wskutek zaległości pozwanego w spłacie poszczególnych rat kredytu powód najpierw, w piśmie z dnia 29 stycznia 2015 r., wezwał pozwanego do zapłaty zaległości (por. pismo - k.77), zaś bierność pozwanego w tym zakresie skutkowałą złożeniem przez powoda wobec pozwanego w dniu 25.02.2015 r. pisemnego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy (por. pismo k.75), które to pismo zostało pozwanemu skutecznie dręczone w dniu 09.03.2015 r. (por. potwierdzenie odbioru pisma - k. 76). Te czynności powoda znajdowały zatem umocowanie w treści postanowień § 10 umowy i prowadziły do skutecznego rozwiązania umowy.

Pozwany konsekwentnie optował za tezę, iż treść złożonego przez powoda wyciągu z ksiąg banku nie mogła stanowić dowodu zarówno na zasadność roszczenia dochodzonego przez powoda, jak też przesądzać o prawidłowym określeniu wysokości roszczeń dochodzonych w niniejszej sprawie – zaś Sąd a quo ten dokument niezasadnie poczytywał jako główny dowód przemawiający za uwzględnienie powództwa.

Zgodnie z art. 95 ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych. Artykuł 95 ust 1a tej ustawy wskazuje, iż moc prawną dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie

w postępowaniu cywilnym. Z całą pewnością błędne pozostaje stanowisko apelanta, który a priori odmawia mocy dowodowej dokumentom prywatnym, wiążąc ich moc dowodową wyłącznie z domniemaniem z art. 245 k.p.c. Dowód z dokumentu prywatnego może być podstawą ustaleń faktycznych, jest samodzielnym środkiem dowodowym, którego moc sąd ocenia według zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Moc dowodowa dokumentu prywatnego nie ogranicza się do konsekwencji wynikających z domniemania przewidzianego w art. 245 k.p.c. Sąd Okręgowy w Elblągu przychylił się do twierdzenia apelanta, że dokument w postaci wyciągu z ksiąg bankowych w postępowaniu cywilnym nie ma mocy dokumentu urzędowego. W świetle przedstawionej wyżej argumentacji, nie pozbawia to jednak tego dokumentu mocy dowodowej i wiarygodności. W swojej istocie wyciąg z ksiąg bankowych zawiera bowiem złożone w szczególnej formie oświadczenie wiedzy uprawnionych osób, dotyczące danych zaksięgowanych w księgach rachunkowych.

W tym miejscu podkreślenia wymaga także, że analogiczne stanowisko co do „mocy dowodowej” dokumentu w postaci wyciągu z ksiąg bankowych prezentował sam powód. Pozwany stara się jednak pomijać fakt, iż powód poza samym wyciągiem z ksiąg bankowych, przedłożył także inne dokumenty, w tym zawarte w formie tabelarycznej szczegółowe zestawienie dokonywanych przez pozwanego wpłat, pozwalające na analizę struktury i wysokości zadłużenia pozwanego, w okresie kiedy ten realizował jeszcze spłatę poszczególnych rat, jak też na dzień związany z wymagalnością roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie (por. zestawienie k.79-80). Wymieniony dokument został przez powoda złożony w toku postępowania dowodowego przed Sądem pierwszej instancji, odpis tego dokumentu został pozwanemu skutecznie doręczony w dniu 17 października 2016 r. (por. zpo - k. 84). Pozwany nie ustosunkował się do okoliczności wynikających z tego dokumentu – nie wykazał bowiem, jakoby zawarte tam dane odnośnie wysokości zadłużenia apelanta, były nieprawidłowe, tj. zobowiązanie dochodzone pozwem wygasło, lub było mniejsze od wartości przedmiotu sporu.

Co do zarzutu podnoszonego przez pozwanego odnośnie naruszenia art. 118 k.c. i nieuwzględnienia przez Sąd a quo zarzutu przedawniania poszczególnych rat umowy kredytowej, podkreślić trzeba, iż stanowisko pozwanego nie zasługiwało w żadnym zakresie na uwzględnienie. Za utrwalony uznać należy pogląd, że świadczeniem jednorazowym, a nie okresowym, jest zapłata należności wynikających z umowy kredytowej. W ramach umowy kredytu bankowego strony umawiają się bowiem na spłatę kwoty kredytu oraz prowizji w określonych ratach. Okoliczność, że umowa stron przewiduje obowiązek zwrotu przekazanego kapitału w określonych odstępach czasu nie przemawia za potraktowaniem świadczenia kredytowego, jako świadczenia okresowego. Zważyć bowiem należy, że w dacie zawarcia umowy strony ustaliły wysokość kwoty, która stanowi zobowiązanie kredytobiorcy, a zatem zobowiązanie to jest z góry określone. Ta okoliczność przesądza, jak wyżej wskazano, że świadczenie z umowy kredytu bankowego, mimo płatności w ratach, nie jest świadczeniem okresowym, a tym samym nie można zgodzić się z pozwanym, iż bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się w innej dacie dla każdej z rat kredytu (por. motywy uzasadnienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 11 lipca 2012 r., I ACa 671/12, System Informacji Prawnej Lex Gamma nr 1254561). Jak już wskazano wcześniej powód – na skutek zaległości apelanta w spłacie co najmniej dwóch rat – skutecznie wypowiedział całą umowę kredytu pozwanemu w piśmie z dnia 25 lutego 2015 r., które zostało skutecznie doręczone pozwanemu w dniu 09 marca 2015 r., a od którego to dnia liczony był 30 dniowy termin okresu wypowiedzenia. Wszelkie roszczenia wynikające z umowy kredytu stały się zatem wymagalne w dniu 08 kwietnia 2015 r. – co w zestawieniu z okolicznością wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 23 czerwca 2015 r. zarzut przedawnienia roszczenia podnoszony przez powoda czyni oczywiście nieusprawiedliwionym.

Powtórzyć za Sądem pierwszej instancji należy, iż postawę pozwanego w niniejszej sprawie cechuje całkowita bierność dowodowa w zakresie wykazywania faktów, z których wywodzi on – w domniemaniu korzystne dla swej sytuacji procesowej – skutki prawne. Apelant oprócz wyrażanego subiektywnie stanowiska co do bezzasadności żądań powoda nie przedkłada żadnego dokumentu pozwalającego na uznanie, iż jego zobowiązanie wobec powoda wygasło, lub powinno być skalkulowane w wysokości niższej, niż to wynika z treści pozwu. W rozpatrywanej sprawie wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 17 czerwca 2015 r. w powiązaniu z pozostałymi przeprowadzonymi w sprawie dowodami w postaci dokumentów, tj. umowy kredytu podpisanej przez obie strony, wezwania pozwanego do zapłaty, zestawienia należności i spłat umowy, przy jednoczesnym braku nie tylko jakichkolwiek dowodów przeciwnych, ale nawet poddających się weryfikacji twierdzeń pozwanego o faktach – z pewnością pozwalał na wyprowadzenie ustaleń

faktycznych co do istnienia i wysokości dochodzonej pozewm wierzytelności, co trafnie uczynił Sąd pierwszej instancji w granicach swobodnej oceny dowodów, statuowanej przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

Podkreślenia jednocześnie wymaga, iż powód w niniejszej sprawie nie jest reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, zaś wszystkie złożone przez niego dokumenty miały formę kserokopii, nie poświadczonych za zgodność z oryginałem przez notariusza. Powołane przez stronę dowody z określonych dokumentów załączonych do pozwu lub innego pisma procesowego w formie niepoświadczonych kserokopii wprawdzie nie stanowią dowodów z dokumentów, o których mowa w art. 244 i art. 245 k.p.c., nie są jednak pozbawione mocy dowodowej, w rozumieniu art. 232 w zw. z art. 308 k.p.c. Dopóki sąd ani strona przeciwna nie zakwestionuje ich i nie zażąda złożenia oryginałów dokumentów, stanowią one jeden ze środków dowodowych, przy pomocy których strona może udowodnić fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dowody te, jak każde inne, podlegają ocenie sądu na podstawie art. 233 k.p.c. Dopiero, jeżeli sąd zażąda przedstawienia oryginału dokumentu, strona jak również każda inna osoba, która go posiada, obowiązana jest, zgodnie z art. 248 k.p.c., przedstawić oryginał. Obowiązek złożenia oryginału dokumentu powstaje dla strony, która powołuje się na dokument, także w sytuacji wskazanej w art. 129 § 1 k.p.c., a więc wtedy, gdy strona przeciwna zażądała złożenia oryginału dokumentu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.11.2015 r., IV CSK 52/15, System Informacji Prawnej Lex Gamma nr 1958505). Odnosząc powyższe do okoliczności przedmiotowej sprawy trzeba podkreślić, iż pozwany nie zgłaszał żądania, aby powód włączył w poczet materiału dowodowego dokumenty przedłożony w oryginale, lub poświadczonym urzędowo odpisie. Również Sąd pierwszej instancji nie przejawiał obiektywności w tym zakresie, finalnie konstatując, iż wyciąg z ksiąg bankowych, w zestawieniu z kserokopiami innych przedłożonych przez powoda dokumentów, żądanie pozwu czynił zasadnym – które to stanowisko Sąd odwoławczy podziela.

W tym stanie apelację, jako niezasadną oddalono, na podstawie art. 385 k.p.c.